

بررسی پربارسازی و تقویت رابطه با تمایز بافتگی و طرحواره‌های جنسی مردان و زنان^۱
*A study of enhancement and relationship between differentiation and gender
schemes of men and women*

Roya Asgharian

M.A. of Clinical Psychology, Garmsar Branch, Islamic
Azad University, Garmsar, Iran
Roya_asgharian1987@yahoo.com

Mojtaba Sedaghatifard

Sedaghati-fard@yahoo.com
Assistant professor, Department of psychology, Garmsar
Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran

رؤیا اصغریان

کارشناسی ارشد روان‌شناسی بالینی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی،
گرمسار، ایران Roya_asgharian1987@yahoo.com

دکتر مجتبی صدقاتی فرد

استادیار گروه روان‌شناسی، واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران
Sedaghati-fard@yahoo.com

Abstract

Aim: The purpose of this study was to investigate the early maladaptive schemas and sexual schemas of women and men in enhancing and enhancing relationships. **Method:** The method used in this causal comparison and the sampling method was multiple sampling cluster sampling and the statistical population of this study included all women and men in 22 districts of Tehran, among which 115 were cluster sampling Multi-stage selection. The questionnaires used in this study were Bam sexual role questionnaire and Yong's early maladaptive schema. **Results:** There is no significant difference between the two groups of women and men based on the results of independent T-test in the social-alienation scheme. There is a significant difference in other schemas in this area, that is, the women's affiliated group uses these sexual schemas more than men. **Conclusion:** Finally, based on the results of this study, the mean of female sexual schemas was significantly higher than that of men. This suggests that women have much more mental and personality trauma than men. These differences in sexual schemas were emotional deprivation, sacrifice, inhibition, excitement, stubborn standards, desirability, inadequate self-discipline / self-discipline, and more abandonment than other schemas.

Keywords: Sexual Schema, Strengthening, Sexual Joy

چکیده

هدف: از پژوهش حاضر بررسی طرحواره‌های ناسازگار اولیه و طرحواره‌های جنسی زنان و مردان در پربارسازی و تقویت رابطه بوده است. **روش:** مورد استفاده در این علی مقایسه‌ای بوده و روش نمونه‌گیری به شکل نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله و همچنین جامعه آماری این پژوهش شامل تمامی زنان و مردان ۲۲ منطقه شهر تهران بود که از بین آنها ۱۱۵ نفر که به شیوه نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. پرسشنامه مورد استفاده در این پژوهش عبارتند از پرسشنامه نقش جنسی بم و طرحواره‌های ناسازگار اولیه یونگ بوده است. **یافته‌ها:** بر اساس نتایج آزمون t مستقل در طرحواره انزای اجتماعی-بیگانگی بین دو گروه زنان و مردان تفاوت معنادار وجود ندارد. در سایر طرحواره‌های این حوزه تفاوت معنادار است، یعنی گروه وابسته به زنان این طرحواره‌های جنسی را بیشتر از گروه مردان به کار می‌برند. **نتیجه‌گیری:** نهایتاً براساس نتایج حاصل از این پژوهش میانگین طرح‌واره‌های جنسی زنان به طور کاملاً معنی‌داری بالاتر از مردان بود. این مساله نشان می‌دهد که زنان آسیب‌های روانی و شخصیتی به مراتب بیشتری نسبت به مردان دارند. این تفاوتها در طرحواره‌های جنسی محرومیت هیجانی، ایثار، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق، خویش‌داری/خود انضباطی ناکافی و رها شدگی بیشتر از سایر طرحواره‌ها بود.

کلید واژه‌ها: طرحواره جنسی، تقویت، لذت جنسی

مقدمه

رفتار جنسی، جنبه مهمی از زندگی بشریت است زیرا این رفتار موجب بقا و ادامه دار شدن نسل و امید به زندگی می‌شود. منظور از رفتار جنسی ترکیبی از مفاهیم، نگرش‌ها، تجربه‌ها، فعالیت‌ها، احساسات و اندیشه‌های همراه با آن است (دنرشتاین^۱، ۲۰۰۱). مفاهیم جنسی در ذهن افراد تاثیر بسیاری بر روند کارکردی آنها در رابطه با همسرانشان دارد به صورتی که فرد ممکن است به لحاظ عملکرد اجتماعی در وضعیت مناسبی باشد ولی به لحاظ الگوهای فکری نامناسب در خصوص خود و یا مباحث جنسی، دچار مشکلاتی در رابطه‌اش شود و بالعکس. الگوهای فکری دیرینه و یا به بیان دقیق‌تر طرحواره‌های اولیه ذهنی بخش بسیار مهم در زندگی افراد را تشکیل می‌دهند؛ این اهمیت تا جایی پیش می‌رود که ممکن است فردی را به صورت کامل دوری‌گزين و یا اجتماعی، بخشنده و یا خودخواه، مبارزه‌جو و منفعل کند. طرحواره‌ها الگوهای پایداری هستند که فرد آنها را از زمان کودکی تا بزرگسال با خود حمل کرده و بر اساس آنها به زندگی خود سمت و سوق می‌دهد. کلمه طرحواره در حوزه‌های پژوهشی مختلف به کار برده شده است. طرحواره به طور کلی به عنوان ساختار، قالب و یا چهارچوب تعریف می‌شود. طرحواره را می‌توان به صورت انتزاع قالبی مفاهیم پیچیده که تحت تاثیر تجربه‌ی گذشته فرد قرار دارد و اطلاعات آینده را سازمان‌دهی می‌کند تعریف کرد (تیم^۲، ۲۰۱۰). طرحواره‌ای ناسازگار اولیه باورهای هسته‌ای (پیش‌فرض‌های شرطی و غیرشرطی) در مورد خود و دیگران را بازنمایی کرده و پردازش اطلاعات بیرونی را به مسیری ناکارآمد منحرف می‌کند. بنابراین، روابط بین فردی و ادراک از خود را تحت تاثیر قرار می‌دهد (پینتو گویا، کاستیلهو، گالهاردو و کانها^۳، ۲۰۰۶). در حوزه طرحواره، هجده طرحواره طبق پنج نیاز هیجانی ارضاء نشده تقسیم می‌شوند که آنها را حوزه‌های طرحواره گویند که عبارتند از: طرحواره‌های رها شدگی-بی‌ثباتی، بی‌اعتمادی-بدرفتاری، محرومیت هیجانی، نقص-شرم، انزوای اجتماعی-بیگانگی، وابستگی-بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر و بیماری، خود تحول نیافته-گرفتار، شکست، استحقاق-بزرگ‌منشی، خویشتن‌داری-خود انضباطی ناکافی، اطاعت، ایثار، پذیرش جویی-جلب توجه، منفی‌گرایی-بدبینی، بازداری هیجانی، معیار سرسختانه-عیب‌جویی افراطی و تنبیه (یانگ و کلیسکو و ویشار، ۲۰۰۳). زمانی که این طرحواره‌ها فعال می‌شوند می‌توانند بر ادراک، واقعیت و پردازش شناختی فرد اثر بگذارند (کرمیر^۴ و همکاران، ۲۰۱۰). هر کدام از طرحواره‌ها الگوهای رفتاری متفاوتی را دارا می‌باشند؛ هر فرد با توجه به طرحواره خود رفتار خاصی را دنبال می‌کند و به دنبال آن نتایج متناسب با رفتار خود را دریافت می‌کند. با توجه به ویژگی‌های افرادی که طرحواره‌های ناسازگار اولیه آنان در زندگی‌های ایشان قالب شده و ضررها و هزینه‌های ناشی از این طرحواره برای خانواده و جامعه، پژوهش مناسبی بایستی انجام پذیرد تا در بهبود این طرحواره و در پیرو آن بهبود در عملکرد این افراد ایجاد گردد. در همین راستا طرحواره‌هایی وجود دارد که به لحاظ محتوایی مربوط به مباحث جنسی افراد شده و رابطه ایشان با همسران آنها تحت تاثیر قرار می‌دهد. اکثر فرهنگ‌ها، در سراسر جهان رفتار جنسی را به نوعی کنترل می‌کنند. در مورد زنان ساختارهای فرهنگی مربوط به رفتار جنسی به تنش بیشتر بین این رفتار و کلیشه‌های فرهنگی می‌انجامد. در مورد مردان نیز ساختارهای فرهنگی باعث شده است که مردان برای انجام رفتار جنسی احساس فشار کنند و بر این باور باشند که رابطه جنسی در مورد آنها باید با مهارت و خبرگی صورت گیرد. در واقع زنان و مردان، هویت جنسی و رفتار جنسی خود را در چارچوب نقش‌های جنسیتی شکل می‌دهند. پژوهش‌های بسیاری اهمیت و ارتباط طرحواره‌های ناسازگار اولیه را با ابعاد مختلف زندگی انسانی نشان داده

¹- DunerEschtaim

²- Thimm

³- Pinto- Gaoveia, Castliho, Galhardo& Cunha

⁴.Cormier etal

است ولی با وجود تعدد پژوهش‌ها در این مورد در سر تا سر جهان و بررسی تأثیر این عوامل بر زندگی افراد اما به لحاظ اهمیت و داشتن نقاط مبهم در این متغیرها، این پژوهش در صدد بود تا با بررسی و مقایسه الگو طرحواره‌های ناسازگار اولیه و طرحواره‌های جنسی در مردان و زنان شهر تهران نقاط مبهم و قابل بررسی این بعد از زندگی انسانی را بیشتر مورد بررسی قرار دهد تا به مفاهیم شفاف‌تری در این خصوص دست یابد.

روش

این پژوهش در گروه پژوهش‌های علی مقایسه‌ای قرار می‌گیرد. جامعه آماری این پژوهش شامل همه زنان و مردان متأهلی بود که در شهر تهران زندگی می‌کنند و در سنین بین ۱۸ تا ۳۰ سال قرار داشتند از بین آنان ۱۱۵ نفر به قید قرعه و به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. روش نمونه‌گیری در این پژوهش به صورتی بود از بین ۲۲ منطقه شهر ۴ منطقه از بین مناطق انتخاب شده ۱۰ مدرسه ابتدایی انتخاب و از بین مدارس ۱۰ کلاس به صورت تصادفی انتخاب شده و سپس از والدین دانش‌آموزان زنان و مردان متأهل که تمایل به پرکردن پرسشنامه را داشتند پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار اولیه یونگ و پرسشنامه طرحواره‌های جنسی بم گرفته شد. در مجموع ۱۱۵ نفر (۶۰ زن و ۵۵ مرد) پرسشنامه‌ها تکمیل نموده و نهایتاً با توجه به داده‌های بدست آمده از دو گروه زنان و مردان با استفاده از نرم افزار SPSS و با استفاده از روش آماری T دو گروه مستقل تحلیل و بررسی شد. ابزار مورد استفاده در این پژوهش به شرح زیر می‌باشد.

ابزار

پرسشنامه نقش جنسی بم. این پرسشنامه دارای ۶۰ سؤال بوده که ۲۰ گویه صفات کلیشه‌ای زنان، ۲۰ گویه صفات کلیشه‌ای مردانه، ۲۰ گویه ویژگی‌های خنثی هستند، این پرسشنامه ارزیابی مستقل از مردانگی، زنانگی و دو جنسیتی بودن و نامتمایز بودن از لحاظ جنسیتی را بر اساس خودسنجی اندازه‌گیری می‌کند. ساندررا بم روان‌شناس در سال ۱۹۷۴ آزمونی تهیه کرد که دو جنسیتی بودن را اندازه‌گیری می‌کند. این آزمون شامل ۶۰ صفت یا عبارت توصیفی است. از پاسخ دهندگان در خواست می‌شود برای هر مورد نشان بدهند که در مقیاسی از ۱ (هرگز یا تقریباً هرگز درست نیست) تا ۷ (همیشه یا تقریباً همیشه درست است) آن صفت تا چه حد می‌تواند آنها را توصیف کند. روایی و اعتبار این پرسشنامه توسط بم (۱۹۷۴) و مهرابی زاده و همکاران (۱۳۸۵) مورد تأیید قرار گرفته است.

پرسشنامه‌ی طرحواره‌های یانگ (فرم کوتاه-۷۵ سوالی). نسخه فرم کوتاه پرسشنامه طرحواره‌های ناسازگار یانگ (SQ-SF)، ۷۵ گویه دارد. این پرسشنامه توسط جفری یانگ در سال ۱۹۵۰ برای ارزیابی ۱۵ طرحواره‌ی ناسازگار اولیه رهاشدگی - بی - ثباتی، بی‌اعتمادی، بدرفتاری، محرومیت هیجانی، نقص - شرم، انزوای اجتماعی - بیگانگی، وابستگی - بی‌کفایتی، آسیب‌پذیری نسبت به ضرر و بیماری، خود تحول نیافته - گرفتار و شکست، استحقاق - بزرگ‌منشی، خویش‌داری و خود انضباطی ناکافی، اطاعت، ایثار، تاییدجویی - توجه‌طلبی، منفی‌گرایی - بدبینی، بازداری هیجانی و معیار سرسختانه - عیب‌جویی افراطی و تنبیه ساخته شده است. هر پرسش بر یک مقیاس ۶ درجه‌ای نمره‌گذاری می‌شود (۱ برای کاملاً نادرست و ۶ برای کاملاً درست). در این پرسشنامه هر ۵ سؤال یک طرحواره را می‌سنجد. چنانچه میانگین هر خرده مقیاس بالاتر از ۲۵ باشد آن طرحواره ناکارآمد است. اعتبار مقیاس به وسیله‌ی آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۹۶۴ (والر، میر و اوهانین، ۲۰۰۱). ضریب آلفا برای هر طرحواره‌ی ناسازگار از ۰/۸۳ برای طرحواره‌ی وابستگی شدید تا ۰/۹۶ برای نقص و شرم بود و ضریب بازآزمایی در یک جمعیت غیر بالینی بین ۰/۵۰ تا ۰/۸۲ بدست آمد. این پرسشنامه روایی افتراقی و همگرایی خوبی دارد (یانگ و کلیسکو و ویشار، ۲۰۰۳). در این پژوهش مجدداً همسانی درونی برای کل این پرسشنامه محاسبه شد (۰/۹۴ =).

یافته‌ها

در جدول شماره (۱) و (۲) مربوط به ویژگی‌های جمعیت شناختی آزمودنی‌ها (سن) را نشان می‌دهد.

جدول ۱-۴: میانگین، انحراف استاندارد، حداقل و حداکثر سن زنان و مردان

سن	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
زنان	۴۱/۷۱	۵/۱۷۵	۳۰	۵۲
مردان	۴۵/۷۴	۴/۹۶۱	۳۷	۶۰

جدول ۱ میانگین، انحراف معیار، حداقل و حداکثر سن زنان و مردان شرکت‌کننده را به تفکیک نشان می‌دهد. همانطور که ملاحظه می‌گردد میانگین سنی زنان ۴۱ سال و از دامنه ۳۰ سال تا ۵۲ سال متغیر می‌باشد. همچنین میانگین سنی مردان ۴۵ سال و از ۳۷ سال تا ۶۰ سال متغیر است. در ادامه نمودار ستونی مربوط به فراوانی سن والدین آزمودنی‌ها به تفکیک آن‌ها آمده است. همانطور که در این نمودار مشاهده می‌شود در مردان سن ۴۶ سال و در زنان سن ۴۰ سال از بیشترین فراوانی برخوردار است.

جدول ۲ و ۳ و ۴ و ۵ نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر را نشان می‌دهد. تمامی پیش فرض‌ها برای انجام این پژوهش (از جمله همسانی) رعایت شده است.

جدول ۲: آزمون t مستقل بین دو گروه زنان و مردان

زیرمجموعه‌ها	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T به دست آمده	سطح معناداری	درجه آزادی
رها شدگی - بی‌ثباتی	زنان	۱۰۵	۱۷,۲۴	۹,۲۲	۳,۳۵	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۲,۲۳	۶,۲۳			
محرومیت هیجانی	زنان	۱۰۵	۲۱,۱۲	۸,۵۹	۷,۲۳	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۲,۲۱	۶,۳۳			
بی‌اعتمادی - بدرفتاری	زنان	۱۰۵	۱۸,۳۲	۶,۱۷	۵,۱۲	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۰,۵۳	۵,۱۶			
نقص - شرم	زنان	۱۰۵	۱۹,۳۷	۹,۴۷	۴,۵۶	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۱,۳۴	۶,۷۹			
انزوای اجتماعی	زنان	۱۰۵	۱۹,۶۳	۸,۵۵	۰,۱۵	۰,۰۸۶	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۸,۱۲	۷,۵۳			

بر اساس نتایج آزمون t مستقل در طرحواره انزوای اجتماعی - بیگانگی بین دو گروه تفاوت معنادار وجود ندارد. در سایر طرحواره‌های این حوزه تفاوت معنادار است، یعنی گروه وابسته به گروه زنان این طرحواره‌های ناکارآمد را بیشتر از گروه مردان به کار می‌برند.

جدول ۳: آزمون t مستقل بین دو گروه زنان و مردان

زیرمجموعه‌ها	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T به دست آمده	سطح معناداری	درجه آزادی
شکست	زنان	۱۰۵	۱۹,۳۷	۸,۳۵	۵,۹۱	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۳,۵۱	۵,۱۴			
بی‌کفایتی - وابستگی	زنان	۱۰۵	۱۹,۲۴	۸,۴۳	۵,۳۵	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۳,۸۱	۷,۱۷			
آسیب پذیر یا ضرر به بیماری	زنان	۱۰۵	۱۷,۳۳	۸,۴۵	۴,۸۱	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۱,۱۴	۶,۲۹			
خودگرفتار - تحول نیافته	زنان	۱۰۵	۱۸,۳۷	۷,۴۴	۰,۱۴	۰,۰۶۲	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۷,۴۸	۶,۳۹			

نتایج آزمون t مستقل نشان می‌دهد که در طرحواره خودگرفتار - تحول نیافته بین دو گروه تفاوت معنادار وجود ندارد. ولی در سایر طرحواره‌های این حوزه تفاوت معنادار است. یعنی گروه زنان این طرحواره‌های ناکارآمد را بیشتر از گروه مردان به کار می‌برند.

جدول ۴ آزمون t مستقل بین دو گروه زنان مردان

زیرمجموعه‌ها	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T به دست آمده	سطح معناداری	درجه آزادی
استحقاق - بزرگ منشی	زنان	۱۰۵	۱۶,۳۴	۴,۷۳	۰,۶۹	۰,۳۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۵,۲۸	۴,۳۸			
خویش داری - خود انضباطی ناکافی	زنان	۱۰۵	۱۸,۲۵	۶,۷۱	۰,۴۱	۰,۰۲۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۷,۳۴	۵,۰۲			

تفاوت بین دو گروه در طرحواره‌های حوزه محدودیت مختل معنادار نیست. یعنی نمی‌توان نتیجه گرفت که گروه زنان این دو طرحواره ناسازگار را بیشتر از گروه مردان به کار می‌برند.

جدول ۴-۱ - آزمون t مستقل بین دو گروه زنان مردان

زیرمجموعه‌ها	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T به دست آمده	سطح معناداری	درجه آزادی
اطاعت	زنان	۱۰۵	۱۵,۲۸	۴,۳۸	۲,۴۰	<۰,۰۰۶	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۸,۲۵	۶,۷۱			
ایثار	زنان	۱۰۵	۱۸,۳۸	۵,۹۰	۰,۷۸	<۰,۰۲۵	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۷,۲۹	۵,۷۳			
پذیرش جویی - جلب توجه	زنان	۱۰۵	۱۸,۷۳	۶,۱۲	۳,۷۴	<۰,۰۰۰۹	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۶,۱۴	۴,۰۱			

نتایج آزمون t مستقل بیانگر تفاوت معناداری بین دو گروه در طرحواره اطاعت و پذیرش جویی - جلب توجه است ولی این تفاوت در طرحواره ایثار معنادار نیست. می‌توان نتیجه گرفت که گروه زنان طرحواره‌های اطاعت و پذیرش جویی را بیشتر از گروه مردان به کار می‌برند.

جدول ۵ آزمون t مستقل بین دو گروه زنان مردان

زیرمجموعه‌ها	گروه‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	T به دست آمده	سطح معناداری	درجه آزادی
بازداری هیجانی	زنان	۱۰۵	۱۸,۴۲	۷,۱۲	۰,۹۳	۰,۳۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۷,۱۳	۷,۱۰			
معیارهای سرسختانه	زنان	۱۰۵	۱۸,۲۴	۷,۱۹	۵,۱۲	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۳,۷۳	۵,۱۰			
منفی‌گرایی - بدبینی	زنان	۱۰۵	۱۶,۱۷	۷,۱۲	۶,۱۵	<۰,۰۰۰۷	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۳,۱۸	۶,۰۹			
تنبیه	زنان	۱۰۵	۱۹,۱۲	۸,۰۱	۷,۳۱	<۰,۰۰۰۱	۵۸
	مردان	۱۰۵	۱۶,۵۳	۶,۲۱			

نتایج آزمون بیانگر تفاوت معناداری بین دو گروه زنان و مردان در طرحواره‌های معیارهای سرسختانه، منفی‌گرایی - بدبینی و تنبیه است ولی تفاوت معنادار بین دو گروه در طرحواره بازداری هیجانی وجود ندارد.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد که میانگین طرحواره‌های جنسی زنان به طور کاملاً معنی‌داری بالاتر از مردان بود. این مساله نشان می‌دهد که زنان آسیب‌های روانی و شخصیتی به مراتب بیشتری نسبت به مردان دارند. این تفاوت‌ها در طرحواره‌های جنسی محرومیت هیجانی، ایثار، بازداری هیجانی، معیارهای سرسختانه، استحقاق، خویش داری/خودانضباطی ناکافی و رهاشدگی بیشتر از سایر طرحواره‌ها بود. نتایج پتروسلی و همکاران با نتایج پژوهش حاضر همخوان است. با توجه به نتایج این تحقیق و سایر تحقیقاتی که ذکر گردید می‌توان استدلال نمود از آنجایی که آسیب‌پذیری روانی و اختلالاتی نظیر افسردگی، اضطراب و پارانوئید در افراد دارای نارضایتی جنسی بالاتر از جمعیت عادی است قضاوت در مورد نوع طرحواره‌های جنسی در افراد نسبت دادن برخی طرحواره‌ها به این جمعیت و همچنین طرحواره‌های پیش‌بینی‌کننده منوط به انجام تحقیقات گسترده‌تر در این زمینه می‌باشد. هرچند نتایج حاصل از این

تحقیق و درک رابطه رضایت جنسی با طرحواره‌ها و پیش‌بینی‌کننده‌های آن می‌تواند در پیشگیری از نارضایتی جنسی و راهبردهای درمانی بسیار مفید باشد اما با توجه به محدودیت‌هایی که در این تحقیق وجود داشت از جمله محدود بودن منابع، کتب و تحقیقات صورت گرفته در این زمینه و عدم همکاری تعدادی از آزمودنی‌ها، پیشنهاد می‌شود جهت رفع ابهامات و رد متغیرهای مخدوش‌کننده تحقیقات بیشتری در رابطه با روابط جنسی صورت گیرد.

References

- Cormier, A, Jourda, B, Laros, C, Walburg, V, & Callahan, S. (2010). Influence between early maladaptive schemas and depression. *L'Encephale*, Article in Press, Corrected proof.
- Pinto-Gouveia J, Castilho P, Galhardo A, Cunha M. 2006. Early maladaptive schemas and social phobia. *Cognitive therapy and Research*, 30 (5): 571-574.
- Smith, E.J. (2006). The strength-based counseling model, *The counseling Psychologist*, 34, 13-79.
- Thimm JC. 2010. Mediation of early maladaptive schemas between perceptions of parental rearing style and personality disorder symptoms, *J. Behav, TherExp Psychiatry*, 41 (1): 52-59.
- Waller G, Meyer C, Ohanian V. 2001. Psychometric properties of the long and short versions of the Young Schema Questionnaire. Core Beliefs among Bulimic and comparison Woman. *Journal of Cognitive Therapy and Research*, 25 (2), 137-147.
- Webb, J., R., Toussaint m L., Kalpakjian, C, Z., Tate, D, G. 2010. Forgiveness and health-related outcomes among people with spinal cord injury. *Journal Disability and Rehabilitation*, Vol 32 (5): 360-366.
- Young, J.E., Klosko, J.S., and Weishaar, M.E. 2003. *Schema therapy: A practitioner's guide*. New York: Guilford.